

Spis treści

Wprowadzenie. Przyjazd kinematografu (1896–1900)	5
Część pierwsza. Marzenia o filmowym imperium (1901–1918)	15
Rozdział I. Idea kolonializmu kulturowego: projekty artystyczne i konteksty ekonomiczno-polityczne	17
Rozdział II. D'Annunzio, futuryści, diwy i gwiazdorzcy	29
Część druga. Ekran wspomnień (1919–1928)	47
Rozdział III. „Żegnaj, młodości!": droga upadku kina włoskiego	49
Rozdział IV. „Ku niebiosom": droga nadziei?	55
Część trzecia. Faszystowska propaganda i Włochy „białych telefonów” (1929–1938)	59
Rozdział V. Prawda ekranu: filmowe echa „Eja, eja, alalà”	61
Rozdział VI. Cinelandia: blaski i cienie kina politycznego kompromisu	79
Część czwarta. Okolice neorealistycznego przełomu (1939–1944)	99
Rozdział VII. Wojna na ekranie	101
Rozdział VIII. Stare i nowe: pejzaż filmowy przed godziną „zero”	115
Część piąta. Barwy ekranowego realizmu (1945–1955)	131
Rozdział IX. Gorzki smak wolności: polityczne, ekonomiczne i artystyczne konteksty neorealizmu	133
Rozdział X. Granice nagiej prawdy codzienności: oblicza neorealizmu, konwencje gatunkowe i kino autorskie	159
Część szósta. Kinematograf na rozstajach dróg (1956–1959)	209
Rozdział XI. „Trudne lata”: poszukiwanie kompromisu	211
Rozdział XII. Czas „nadziei za dwa grosze”	217
Część siódma. Boom po włosku (1960–1969)	243
Rozdział XIII. Strategie mistrzów (Fellini, Antonioni, Visconti i inni)	245
Rozdział XIV. Kino popularne i sztuka: wariacje gatunkowe	279
Rozdział XV. Naśladowcy, plagiatorzy, parodyści i erotomani	317

Rozdział XVI. Oblicza kontestacji i syndrom 1968 roku	339
Rozdział XVII. Blaski i cienie „złotej epoki” kina włoskiego: produkcja, rozpowszechnianie, kultura filmowa i teoria X muzy	367
Część ósma. Kryzys po włosku (1970–1979)	377
Rozdział XVIII. „Choroba na śmierć”: dekompozycja kina autorskiego	379
Rozdział XIX. Kurs w dół kina popularnego (z pewnymi wyjątkami)	443
Rozdział XX. W zaklętym kręgu historii, polityki i kontestacji	465
Rozdział XXI. Zmęczona muza i rozkład świadomości filmowej	493
Część dziewiąta. Requiem po włosku (1980–1989)	515
Rozdział XXII. Zmierzch bogów, ostatni cesarz i osamotnieni artyści	517
Rozdział XXIII. Kino włoskie w labiryncie nowoczesności i ponowoczesności. Moretti i inni	559
Rozdział XXIV. Gastronomia filmowa: konsumpcja obrazów bez znaku jakości?	573
Część dziesiąta. Czas zatrzymał się w Cinecittà (1990–1999)	581
Rozdział XXV. Mgliste perspektywy kina u schyłku Pierwszej Republiki, na drodze Włoch ku Drugiej Republice i w oparach ponowoczesności	583
Rozdział XXVI. Pożegnania z włoskim <i>homo cinematographicusem</i> ?	601
Zakończenie. Nowe Kino Włoskie – po raz trzeci (2000–)	621
Indeks osób	671

Włoskie filmy wyznaczały nowe kierunki rozwoju kina od początków jego istnienia. Wielkie historyczne widowiska z początku wieku pokazały, że kino ma nieograniczone możliwości kreacyjne. Powojenny neorealizm udowodnił, że filmowe dramaty rozgrywają się także wśród zwykłych ludzi. Dzięki filmom Felliniego, Antonioniego czy Viscontiego kino stało się sztuką ukazującą najważniejsze problemy społeczne, artystyczne i polityczne. Kontrowersyjne obrazy Pasoliniego, Bertolucciego czy Ferreriego przełamwały kolejne obyczajowe tabu i zgłębiały zakamarki ludzkiej świadomości. Dzisiaj uznanie publiczności i krytyków zdobywają filmy takich twórców jak Tornatore, Benigni czy Moretti. Włoskie kino to jednak nie tylko arcydzieła i wybitni twórcy. Aby dopełnić jego obraz, Tadeusz Miczka przygląda się także filmom faszystowskiemu, spaghetti westernom, popularnym komediom, filmom erotycznym, a także zwykłym filmowym kiczom.

TADEUSZ MICZKA

filmoznawca, medioznawca, kulturoznawca. Kierownik Zakładu Komunikacji Kulturowej na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach i Zakładu Kulturoznawstwa w Wyższej Szkole Administracji w Bielsku-Białej. Prowadzi badania i zajęcia w kraju i za granicą z zakresu teorii i historii filmu, telewizji, nowych mediów i komunikacji społecznej. Opublikował 11 książek, w tym 2 poświęcone kinu włoskiemu: *10 000 kilometrów od Hollywood. Historia kina włoskiego od 1896 roku do połowy lat pięćdziesiątych XX wieku* (1992) oraz *W Cinecittà i okolicach. Historia kina włoskiego od połowy lat pięćdziesiątych do końca lat osiemdziesiątych XX wieku* (1993).